

# Adroddiad Blynyddol Safonau'r Gymraeg 2022-2023



Cynghorau Iechyd Cymuned (CICau) oedd llais annibynnol pobl yng Nghymru sy'n defnyddio gwasanaethau'r GIG. Roeddent yn cynnwys gwirfoddolwyr lleol a oedd yn adlewyrchu'r farn ac yn cynrychioli buddiannau pobl yn eu GIG. Roedd 7 CIC yn cwmpasu gwahanol rannau o Gymru.

Roedd Bwrdd CICau [y Bwrdd] yn bodoli i gefnogi, cynorthwyo, cynghori a rheoli perfformiad CICau. Roedd yn cynrychioli barn gyfunol CICau ledled Cymru. Ar 31 Mawrth 2023 cymerodd Llais<sup>1</sup> le y CICau a Bwrdd y CIC yng Nghymru.

**Gellir gweld copi electronig o'r ddogfen hon ar wefan Llais:**  
[www.llaiscymru.org](http://www.llaiscymru.org)

**Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. Os hoffech gael y cyhoeddiad hwn mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â Llais:**

33-35 Heol y Gadeirlan  
Caerdydd

---

<sup>1</sup>Llais y Dinesydd yw'r enw gweithredol ar gyfer Corff Llais y Dinesydd ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Cymru. Gallwch ddarganfod mwy am Llais yn y ddolen ganlynol [Llais Cymru](http://LlaisCymru) | [LLais](http://LLais)

# Cynnwys

1. Crynodeb gweithredol
2. Cyflwyniad
3. Cypolwg ar ein blwyddyn
4. Yr hyn yr ydym wedi bod yn ei wneud
5. Sut rydym wedi cwrdd â'r Gymraeg Safonau yn ystod 2022-2023
6. Edrych ymlaen
7. Atodiadau

# Crynodeb gweithredol

Roedd mudiad CIC eisiau i'r Gymraeg fod yn rhan hanfodol o'u gwaith bob dydd. Mae pobl yng Nghymru eisiau gallu cyfathrebu mewn ffyrdd sy'n gyfforddus ac yn naturiol iddyn nhw.

Nid yw'n ymwneud â chynhyrchu gwybodaeth ysgrifenedig yn Gymraeg yn unig. Mae'n ymwneud â sicrhau bod pobl yn gallu cymryd rhan yn y Gymraeg yn union fel y gallant yn Saesneg - ble bynnag y dymunant.

Hon oedd ein blwyddyn olaf yn gweithredu yng Nghymru. Fe wnaethom barhau i feddwl am y Gymraeg pan wnaethom newid y ffordd roedden ni'n gwneud pethau.

Manteisiwyd ar bob cyfle posibl i ddeall effaith unrhyw newidiadau ar y Gymraeg i wella'r ffordd y buom yn gweithio'n ddwyieithog o fewn y mudiad CIC.

Fe wnaethom adeiladu ar y cynnydd a wnaed y llynedd mewn rhai meysydd allweddol. Fe wnaethom barhau i gefnogi ac ymestyn ein defnydd o'r Gymraeg yn fewnol, yn ogystal ag ar draws ein holl weithgareddau sy'n wynebu'r cyhoedd.

Wrth i ni baratoi ein gweithlu i symud i Llais, roeddem yn edrych i adeiladu ar y cynnydd a wnaethom yn ystod y 4 blynedd diwethaf. Rydym wedi gwneud hyn drwy:

- meddwl am y Gymraeg wrth wneud penderfyniadau, ac wrth rannu cynigion a gwybodaeth gyda Llais ynghylch sut y dylai weithredu
- annog a chefnogi ein pobl i fagu eu hyder wrth ddefnyddio'r Gymraeg o ddydd i ddydd
- recriwtio mwy o staff sydd â sgiliau Cymraeg, yn y tîm cenedlaethol ac ar draws Cymru

- dysgu mwy am sgiliau Cymraeg aelodau CIC a oedd am symud i Llais, i'w helpu i dargedu ei weithgareddau recriwtio gwirfoddolwyr yn well
- darparu cyngor a gwybodaeth i Llais i lywio'r gwaith o ddatblygu ei ffyrdd o weithio, gan gynnwys cefnogi polisiau a gweithdrefnau.

O 1 Ebrill 2023, cymerodd Llais le Bwrdd y Cynghorau Iechyd Cymuned yng Nghymru a'r 7 CIC yng Nghymru. Bydd Llais yn adeiladu ar y cynnydd a gyflawnwyd gan CIC yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

# Cyflwyniad

Mae Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 yn nodi fframwaith cyfreithiol a oedd yn gosod dyletswydd ar y Bwrdd a'r 7 CIC ledled Cymru i gydymffurfio â safonau'n ymwneud â'r Gymraeg.

Daeth Safonau'r Gymraeg ["y safonau"] i rym ar gyfer y Bwrdd a'r 7 CIC ar 30 Mai 2019.

Fel 8 corff statudol ar wahân, derbyniodd y Bwrdd a phob CIC yng Nghymru hysbysiad ar wahân o'r Safonau a oedd yn berthnasol iddynt, a benderfynwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg ac yn seiliedig ar eu hamgylchiadau penodol.

Dyma ein 4ydd adroddiad ar gydymffurfio â'r safonau. Mae'n cwmpasu'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023.

Alyson Thomas, ein Prif Weithredwraig, oedd â chyfrifoldeb cyffredinol ym Mwrdd CICau dros y Gymraeg. Hi oedd yn gyfrifol am sicrhau bod y safonau yn cael eu gweithredu o ddydd i ddydd.

## Cipolwg ar ein blwyddyn

Fe wnaethom  
ddarparu  
gwasanaeth ffôn  
Cymraeg llawn ar  
gyfer mudiad CIC

Fe wnaethom  
gefnogi ein staff  
gyda chyfleoedd i  
weithio yn y  
Gymraeg yn fewnol  
a datblygu eu  
sgiliau a'u  
cymwysterau

Fe wnaethom  
benodi mwy o  
siaradwyr  
Cymraeg i gefnogi  
ein gwaith  
cenedlaethol

# Yr hyn yr ydym wedi bod yn ei wneud

Yn 2022-2023, cawsom lai o darfu na blynyddoedd cynharach oherwydd pandemig y coronafeirws. Parhaodd ein staff a'n haelodau Bwrdd i weithio gartref neu mewn ffordd gymysg, a cawsom fwy o gyfarfodydd wyneb yn wyneb ac ymweliadau yn ystod y flwyddyn.

Roedden ni'n meddwl am y Gymraeg pan oedden ni'n gwneud pethau'n wahanol. Manteisiwyd ar bob cyfle posibl i wella sut y buom yn gweithio'n ddwyieithog yn ein mudiad CIC. Buom yn meddwl am sut y gallem helpu i wella sut roedd Llais yn gweithio'n ddwyieithog o'r dechrau.

Roedd ein system teleffoni integredig yn gweithredu ledled Cymru, gan alluogi pob CIC i ddarparu gwasanaeth ffôn Cymraeg.

## **Defnyddio'r fframwaith a ddarperir gan safonau'r Gymraeg i wella sut y buom yn gweithio'n ddwyieithog**

- Buom yn edrych ar yr ystod o gyngor, arweiniad ac arfer da a rennir gan Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg. Fe wnaethom ddefnyddio'r hyn a ddysgwyd gennym i adolygu a datblygu ein ffyrdd ein hunain o weithio mewn ymateb
- Daethom yn well o ran adnabod a deall effaith y ffordd yr oeddem yn gweithio ar y Gymraeg. Rydym wedi gwneud newidiadau i'n ffyrdd o weithio o ganlyniad. Fe wnaethom hyn drwy ddefnyddio ein "dull asesu effaith" fel ein bod yn achub ar bob cyfle i wella gallu pobl i ymgysylltu â ni gan ddefnyddio'r Gymraeg.



- Buom yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i helpu i ddatblygu gwefan ddwyieithog newydd ar gyfer Llais.
- Fe wnaethom barhau i wneud ein gwybodaeth yn fwy hygyrch trwy gynhyrchu dogfennau Cymraeg mewn fformatau eraill fel 'Hawdd ei Ddeall'.
- Fe wnaethom recriwtio staff newydd i weithio yn Llais. Pan wnaethom hyn, fe wnaethom fanteisio ar y cyfle i annog mwy o siaradwyr Cymraeg i ymuno â Llais yn y tîm cenedlaethol ac yn y 7 rhanbarth ledled Cymru.

### **Cynghori a chefnogi CICau ledled Cymru i gyrraedd safonau'r Gymraeg sy'n berthnasol iddynt**

- Fe wnaethom edrych eto ar ein holl ddogfennau sy'n nodi sut y dylem gyflawni ein gweithgareddau. Fe wnaethom hyn er mwyn i ni allu helpu Llais i benderfynu ar ei ffyrdd o weithio. Fe wnaethom barhau i gyfieithu'r safonau, y polisiau, y gweithdrefnau a'r canllawiau y byddai Llais yn gweithio gyda nhw ar gyfer staff a gwirfoddolwyr.
- Rydym wedi gwneud newidiadau i'n dogfennau yn ystod y flwyddyn, lle bo angen. Roedd hyn yn ein helpu i barhau i ddatblygu ein defnydd o'r Gymraeg yn ein gweithgareddau o ddydd i ddydd.
- Fe wnaethom barhau i ddatblygu ein gwasanaeth cyfieithu Cymraeg mewnol.
- Fe wnaethom ddefnyddio ein cyfarfodydd rheolaidd yn y Bwrdd a chyda CICau i siarad am ein cynnydd wrth ddatblygu ein defnydd o'r Gymraeg. Fe wnaeth hyn ein

helpu ni i roi cyngor a chefnogaeth i'n gilydd, trafod syniadau a dysgu a rhannu adnoddau ac arfer da.

- Fe wnaethom barhau i ddefnyddio ein dull hunanasesu a monitro i ddeall pa mor dda yr oeddem ni a'r CICau yng Nghymru yn ei wneud wrth fodloni Safonau'r Gymraeg a oedd yn berthnasol i ni. Mae hyn wedi ein helpu i ddeall beth arall oedd angen i ni ei wneud.
- Fe wnaethom barhau i ddefnyddio Fframwaith Gwasanaethau Sicrwydd Corfforaethol ar gyfer y Bwrdd a'r CIC. Roedd hyn yn cynnwys gwiriadau cydymffurfio mewnol ar sut y gwnaethom ddefnyddio'r Gymraeg i'n helpu a'n cefnogi i wneud yn well yn y meysydd yr oedd angen i ni eu gwneud.

### **Parhau i feithrin sgiliau a hyder ein staff a'n haelodau gwirfoddol i gefnogi amgylchedd lle gall y Gymraeg ddatblygu a ffynnu**

- Fe wnaethom ofyn i staff ac aelodau ledled ein mudiad CIC am eu dewis iaith wrth gymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu a datblygu. Fe wnaethom sicrhau bod cyrsiau hyfforddi CIC ar gael yn Gymraeg a Saesneg.
- Fe wnaethom ddarparu cyfleoedd i staff ac aelodau ar draws ein mudiad CIC ddysgu a datblygu eu gwybodaeth a'u hyder wrth ddefnyddio'r Gymraeg yn y gwaith.
- Fe wnaethom ddarparu cyfleoedd i ddysgwyr Cymraeg dderbyn hyfforddiant pellach i ddatblygu eu sgiliau iaith.
- Fe wnaethom adolygu sgiliau iaith Gymraeg aelodau ein Bwrdd a'n staff.

Fe wnaethom gymryd camau i wirio bod gweithgarwch recriwtio ar draws ein mudiad CIC yn anelu at gynyddu sgiliau Cymraeg ein staff, a staff Llais y dyfodol trwy hysbysebu rolau allweddol fel 'Cymraeg yn Hanfodol'.

Cynhaliodd ein swyddfa Bwrdd ddau hunanasesiad safonau'r Gymraeg yn ystod y flwyddyn i wirio a oedd y pethau yr oeddem wedi'u gwneud yn gweithio. Dangosodd y rhain fod rhai o'r pethau yr oeddem wedi'u gwneud yn gwneud gwahaniaeth cadarnhaol. Dangosodd hefyd, mewn rhai achosion, fod angen i ni weithio'n galed i helpu ein staff, gan gynnwys staff newydd, i weithio mewn ffyrdd a oedd yn annog ac yn cefnogi pobl i weithio gyda ni yn Gymraeg.

## **Delio â chwynion am y Gymraeg**

Roedd ein gweithdrefn 'gwneud cwyn amdanom ni' yn nodi'r broses ar gyfer delio â chwynion am gydymffurfio â safonau'r Gymraeg.

Yn ystod y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 ni chawsom unrhyw gwynion yn ymwneud â'r Gymraeg.

## **Sut y gwnaethom gyrraedd safonau'r Gymraeg yn 2022-2023**

Fe wnaethom gynnal 2 hunanasesiad o gydymffurfiad y Bwrdd â'r safonau yn ystod y flwyddyn. Mae canfyddiadau manwl ein hasesiad diweddaraf wedi'u cynnwys yn Atodiad 1 (wedi'u cynnwys fel dogfen ar wahân). Dangosir crynodeb o'r asesiad hwn yn y paragraffau canlynol.

## Safonau cyflenwi gwasanaethau

Mae'r safonau hyn yn canolbwyntio ar ddarparu gwasanaethau. Eu nod yw hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg neu sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg wrth ddarparu gwasanaethau.

Maen nhw'n cwmpasu'r gwasanaethau Cymraeg rydyn ni'n eu darparu i'r cyhoedd, e.e. gwasanaethau dros y ffôn, gan ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfodydd, llythyrau, dogfennau a gwasanaethau ar-lein.

Cawsom lawer o ohebiaeth ddwyieithog yn ystod y flwyddyn. Fe wnaethom ymateb yn ddwyieithog yn unol â'n cofnod o ddewis iaith person. Lle nad ydym wedi bod yn sicr o ddewis iaith person, rydym wedi ymateb yn ddwyieithog. Cawsom ychydig o ohebiaeth yn Gymraeg. Fe wnaethom ymateb yn Gymraeg.

Cyflenwi Gwasanaethau	Yn cydymffurfio	Gweithio tuag at	Ddim yn cydymffurfio	Amherthnasol
Nifer y Safonau				
<b>52</b>	<b>48</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>3</b>

Trwy ein hunanasesiad, roeddem yn gallu dangos ein bod yn gwneud yr hyn yr oedd angen i ni ei wneud i fodloni pob un o'r safonau sy'n berthnasol i ni, ond un ohonynt.

Ar gyfer y safon yma nodwyd ein bod yn 'gweithio tuag ati':

Roedd taflenni cyhoeddusrwydd am y Bwrdd a'r CICau yn Gymraeg a Saesneg. Doedd y fersiwn Saesneg ddim yn dweud bod y daflen ar gael yn Gymraeg hefyd. Gan fod y rhain yn hen stoc a gyhoeddwyd cyn i'r Safonau ddod i rym, derbyniodd y Bwrdd gyngor gan Gomisiynydd y Gymraeg y dylai unrhyw waith argraffu'r taflenni yn y dyfodol gynnwys y manylion hyn. Ni wnaethom gynhyrchu unrhyw daflenni wedi'u hargraffu yn y dyfodol ar gyfer CICau.

## Safonau llunio polisi

Roedd y safonau llunio polisi yn ei gwneud yn ofynnol i ni ystyried yr effaith y gallai ein penderfyniadau polisi ei gael ar gyfleoedd pobl i ddefnyddio'r Gymraeg gyda'r egwyddor arweiniol i beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Mae'r safonau hyn yn gofyn i ni wneud y tri pheth canlynol:

- ystyried effeithiau neu effeithiau ein penderfyniadau polisi ar y Gymraeg (cadarnhaol a negyddol)
- ystyried sut i gynyddu effeithiau positif, lliniaru neu leihau effeithiau andwyol a manteisio ar bob cyfle i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg
- gofyn am farn am yr effeithiau ar y Gymraeg wrth ymgysylltu neu ymgynghori a cheisio barn siaradwyr Cymraeg a defnyddwyr yr iaith.

Llunio polisi	Yn cydymffurfio	Gweithio tuag at	Ddim yn cydymffurfio	Amherthnasol
Nifer y Safonau				
<b>9</b>	<b>9</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Dangosodd ein hunanasesiad diweddaraf fod y ffordd yr oeddem yn gwneud pethau yn cyrraedd y safonau.

## Safonau gweithredol

Roedd y safonau hyn yn ymdrin â'r ffordd yr oedd y Bwrdd a'r CICAu yn hyrwyddo ac yn defnyddio'r Gymraeg yn fewnol, gan weithio tuag at weithle dwyieithog.

Safonau Gweithredol	Yn cydymffurfio	Gweithio tuag at	Ddim yn cydymffurfio	Amherthnasol
Nifer y Safonau				
<b>16</b>	<b>15</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Dangosodd ein hunanasesiad fod y ffordd yr oeddem yn gwneud pethau yn golygu ein bod yn bodloni'r safonau gweithredol.

## Safonau cadw cofnodion

Roedd y safon hon yn ymdrin â chadw cofnod o nifer y cwynion a dderbyniwyd yn ymwneud â'n cydymffurfiaeth â'r safonau.

Cadw cofnodion	Yn cydymffurfio	Gweithio tuag at	Ddim yn cydymffurfio	Amherthnasol
Nifer y Safonau				
<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Fe wnaethom adrodd i Bwyllgor Llywodraethiant Corfforaethol y Bwrdd yr holl gwynion a dderbyniwyd gan y Bwrdd yn ystod y flwyddyn. Mae hyn yn dangos na chawsom unrhyw gwynion yn ystod y flwyddyn am ein cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg.

## Sgiliau Cymraeg

Fel y nodwyd yn gynharach yn yr adroddiad hwn, trwy gydol y flwyddyn fe wnaethom barhau i annog ein staff ac aelodau'r Bwrdd i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg mewn gwahanol ffyrdd. Fe wnaethom hefyd gefnogi CICau i wneud yr un peth ar gyfer eu staff a'u haelodau.

Yn ystod y flwyddyn, fe wnaethom benodi Swyddog Cymorth Gweinyddol llawn amser a oedd â sgiliau siarad, darllen ac ysgrifennu Cymraeg lefel 5. Fe wnaethon nhw ddechrau yn y swydd ym mis Gorffennaf 2022. Fe wnaethom hefyd benodi uwch aelod o staff a oedd yn siaradwr Cymraeg hyderus.

Roedd y ddau aelod annibynnol ar ein Bwrdd yn siaradwyr Cymraeg hyderus.

Fe wnaethom ofyn i'n staff yn y Bwrdd hunanasesu eu sgiliau Cymraeg gan ddefnyddio'r fframwaith yn **Atodiad 2**. Mae'r tabl isod yn dangos y canlyniadau:

<b>MATRICES CYMWYSEDDAU HUNANASESU CYMRAEG</b>							
<b>Niferoedd a lefelau staff sy'n siarad Cymraeg sy'n gweithio yn swyddfa'r Bwrdd</b>							
<b>Band cyflog</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>Cyfanswm</b>
Prif Weithredwraig	1	-	-	-	-	-	1
8b	-	1	-	-	-	1	2
7	1	-	-	-	-	-	1

6	2	-	-	-	-	-	2
5	2	-	-	-	-	1	3
4	-	-	-	-	-	1	2

## Staff sy'n mynychu cyrsiau Cymraeg

Er nad oedd y tîm staff bach a oedd yn gweithio yn swyddfa'r Bwrdd wedi dilyn unrhyw gyrsiau ffurfiol yn y Gymraeg yn 2022-2023, roeddent yn cymryd rhan mewn gweithgareddau anffurfiol tîm Cymraeg yn ystod y flwyddyn.

Roedd ein trefniadau arfarnu perfformiad hefyd yn gyfle i siarad â staff am sut y gallwn gefnogi amgylchedd gwaith dwyieithog yn ogystal â chryfhau ein trefniadau sy'n wynebu'r cyhoedd.

## Recriwtio staff

Mae'r tabl canlynol yn dangos nifer y swyddi gwag a hysbysebwyd yn ystod y flwyddyn sy'n gofyn am:

- Sgiliau Cymraeg yn hanfodol
- Mae angen dysgu sgiliau Cymraeg wrth eu penodi
- Sgiliau Cymraeg yn ddymunol
- Sgiliau iaith Gymraeg ddim yn angenrheidiol

Categori	Hysbysebu yn fewnol	Wedi'i hysbysebu'n allanol
Hanfodol	-	3
Dysgir pan benodwyd	-	-
Dymunol	5	13
Dim yn angenrheidiol	-	-
Cyfanswm	5	16



## Edrych ymlaen

Wrth i ni baratoi i'n staff a'n haelodau gwirfoddol symud draw i Llais, buom yn gweithio'n agos gyda'i Fwrdd newydd a Llywodraeth Cymru fel y gallem gyda'n gilydd feddwl am y cyfleoedd i'r corff newydd weithredu fel sefydliad dwyieithog.

Fe wnaethom bopeth o fewn ein gallu i ddefnyddio ein profiad o fewn y mudiad CIC i lywio a dylanwadu ar ddyluniad a datblygiad y corff newydd.

GWYRDD – Rydym wedi rhoi trefniadau clir ar waith ac mae'r rhain yn gweithio'n dda yn gyson

OREN - Rydym wedi rhoi trefniadau clir ar waith ond nid yw'r rhain yn gweithio'n dda eto. Mae angen i ni wneud mwy i sicrhau cydymffurfiaeth

COCH – Nid ydym wedi rhoi trefniadau clir ar waith, neu nid yw'r trefniadau yr ydym wedi'u rhoi ar waith yn gweithio. Mae angen i ni wneud mwy i sicrhau cydymffurfiaeth, ac efallai y bydd angen help arnom i wneud hyn.

1	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych yn derbyn gohebiaeth gan berson yn Gymraeg, rhaid i chi ymateb yn Gymraeg (os oes angen ateb), oni bai bod y person wedi nodi nad oes angen ymateb yn Gymraeg.</p> <p>Rhaid i chi gydymffurfio â safon 1 ym mhob amgylchiad, ac eithrio:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>▪ Pan fyddwch yn derbyn gohebiaeth gan berson sy'n gweithredu mewn rôl o gynrychioli:</li><li>▪ Cyngor Iechyd Cymuned; neu</li><li>▪ Bwrdd Iechyd Addysgu Powys fel y person sy'n eich cynnal.</li></ul>		<p>Cawsom ohebiaeth ddwyieithog yn ystod y flwyddyn, e.e. gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a Phwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol y Senedd. Fe wnaethom ymateb yn ddwyieithog yn unol â'n cofnod o iaith arwydd person yn ail. Lle nad ydym wedi bod yn sicr o arwydd person, fe wnaethom ymateb yn ddwyieithog.</p> <p>Fe wnaethon hefyd dderbyn rhywfaint o ohebiaeth yn Gymraeg yn unig. Fe wnaethom ymateb yn Gymraeg.</p> <p>Rydym yn annog pobl i ysgrifennu atom yn Gymraeg fel mater o drefn drwy ein llythyrau, ein gwefan a'n gohebiaeth e-bost.</p>
---	------------------------	---	--	---

2	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Pan fyddwch yn gohebu ag unigolyn ("A") am y tro cyntaf, rhaid i chi ofyn i A a yw A yn dymuno derbyn gohebiaeth gennych yn Gymraeg, ac os yw A yn ymateb i ddweud bod A yn dymuno derbyn gohebiaeth yn Gymraeg mae'n rhaid i chi -</p> <p>(a) cadw cofnod o ddymuniad A,</p> <p>(b) gohebu ag A yn Gymraeg wrth gohebu ag A o hynny ymlaen, a</p> <p>(c) anfon unrhyw ffurflenni y mae A i'w cwblhau o hynny ymlaen yn Gymraeg.</p>		<p>Mae gennym eiriad safonol ar waith ac mae modd i holl staff Swyddfa'r Bwrdd ei ddefnyddio wrth ohebu ag unigolion am y tro cyntaf – boed hynny drwy lythyr neu e-bost.</p> <p>Rydym yn fwy hyderus erbyn hyn, wrth ysgrifennu llythyrau at unigolion ac anfon e-byst am y tro cyntaf, ein bod yn gofyn am eu dewisiadau gan fod ein templed pen llythyrau a'n llofnodion electronig yn gofyn i'r derbynnydd roi gwybod i ni beth yw eu dewis iaith.</p> <p>Trefnwyd i ni adolygu ein trefniadau anwytho fel bod staff newydd yn cael eu hannog i weithio mewn ffordd sy'n annog ac yn cefnogi'r defnydd o'r Gymraeg, gan gynnwys bodloni'r safonau.</p>
3	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Pan fyddwch yn anfon gohebiaeth a gyfeirir at un neu fwy o unigolion sy'n aelodau o'r un aelwyd (er enghraifft, rhieni plentyn) am y tro cyntaf, rhaid i chi ofyn iddynt a ydynt yn dymuno derbyn gohebiaeth gennych yn Gymraeg; ac os -</p>		<p>Nid ydym wedi anfon gohebiaeth yn ystod y flwyddyn at un neu fwy o unigolion sy'n aelodau o'r un aelwyd.</p>

		<p>(a) mae pob unigolyn yn ymateb i ddweud eu bod yn dymuno derbyn gohebiaeth yn Gymraeg, rhaid i chi gadw cofnod o'r dymuniad hwnnw a gohebu yn Gymraeg o hynny ymlaen wrth anfon gohebiaeth a gyfeiriwyd at yr holl unigolion hynny;</p> <p>(b) mae un (ond nid pob un) o'r unigolion yn ymateb i ddweud ei fod yn dymuno derbyn gohebiaeth yn Gymraeg, rhaid i chi gadw cofnod o'r dymuniad hwnnw a darparu fersiwn Gymraeg o ohebiaeth o hynny ymlaen wrth anfon gohebiaeth at yr holl unigolion hynny.</p>		
4	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Pan fyddwch yn anfon yr un ohebiaeth at sawl person, rhaid i chi anfon fersiwn Gymraeg o'r ohebiaeth ar yr un pryd ag y byddwch yn anfon unrhyw fersiwn Saesneg.</p> <p>Rhaid i chi gydymffurfio â safon 4 ym mhob amgylchiad, ac eithrio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ pan fyddwch yn anfon yr un ohebiaeth at sawl person, ac mae'r holl bersonau hynny wedi eich hysbysu nad ydynt yn dymuno derbyn gohebiaeth yn Gymraeg; neu</li> <li>▪ Pan fyddwch yn anfon yr un ohebiaeth at sawl person, ac mae'r holl bersonau hynny'n gweithredu mewn modd</li> </ul>		<p>Mae ein cyflwyniad o adolygiadau bob dwy flynedd gan dimau o'n harfer Cymraeg yn helpu i barhau i gynnal ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'n trefniadau.</p> <p>Mae hefyd yn rhoi cyfle i ni nodi ac annog cyfleoedd i ddatblygu ein defnydd o'r Gymraeg ymhellach.</p> <p>Rydym yn hyderus ein bod wedi bodloni'r gofyniad hwn yn ystod y flwyddyn hyd yn hyn.</p>

		<p>cynrychioli:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Cyngor Iechyd Cymuned; neu</li> <li>- Bwrdd Iechyd Addysgu Powys fel y person sy'n eich cynnal.</li> </ul>		
5	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os nad ydych yn gwybod a yw person yn dymuno derbyn gohebiaeth gennych yn Gymraeg, pan fyddwch yn gohebu â'r person hwnnw rhaid i chi ddarparu fersiwn Gymraeg o'r gohebiaeth.</p> <p>Rhaid i chi gydymffurfio â safon 5 ym mhob amgylchiad, ac eithrio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Pan fyddwch yn gohebu â pherson sy'n gweithredu mewn rôl o gynrychioli: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Cyngor Iechyd Cymuned; neu</li> <li>- Bwrdd Iechyd Addysgu Powys fel y person sy'n eich ynnal.</li> </ul> </li> </ul>		<p>Ein harfer arferol yw cysylltu â pherson cyn gynted â phosibl i nodi a chofnodi eu dewis iaith.</p> <p>Cawsom 1 cais rhyddid gwybodaeth eleni, fe ofynnwn ni am ddewis iaith y person ac heb dderbyn ymateb ar unwaith dychwelwyd neges ddwyieithog (er mwyn osgoi oedi), gyda'r Gymraeg yn gyntaf.</p>
6	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych yn cynhyrchu fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg cyfatebol o ohebiaeth, rhaid i chi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg (er enghraifft, os yw'r fersiwn Saesneg wedi'i harwyddo, neu os darperir manylion cyswllt ar y fersiwn Saesneg, yna rhaid trin y fersiwn Gymraeg yn yr un modd).</p>		<p>Mae pob templed yn trin y fersiynau Cymraeg yn yr un modd.</p>
7	Cyflenwi	<p>Mae'n rhaid i chi ddweud:</p>		<p>Mae ein holl lythyrau a thempledi</p>

	Gwasanaeth	<p>(a) mewn gohebiaeth, a</p> <p>(b) mewn cyhoeddiadau a hysbysiadau sy'n gwahodd personau i ymateb i chi neu i ohebu â chi eich bod yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg, y byddwch yn ymateb i ohebiaeth yn Gymraeg, ac na fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.</p> <p>Rhaid i chi gydymffurfio â safon 7 ym mhob amgylchiad, ac eithrio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ mewn gohebiaeth, a chyhoeddiadau a hysbysiadau i bersonau sy'n gweithredu mewn swyddogaeth o gynrychioli: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Cyngor Iechyd Cymuned; neu</li> <li>- Bwrdd Iechyd Addysgu Powys fel y person sy'n eich cynnal.</li> </ul> </li> </ul>		<p>hysbysiadau yn darparu'r manylion hyn, gan gynnwys e-bost, llythyrau a'n gwefan. Lle rydym wedi gwneud newidiadau i dempledi neu dudalennau gwe yn ystod y flwyddyn, rydym wedi gwirio bod y wybodaeth berthnasol wedi'i chynnwys.</p>
8	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu rifau), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid i chi gyfarch y person yn Gymraeg.</p>		<p>Cofnodwyd cyfarchiad dwyieithog i gyfarch galwyr sy'n cynnig opsiwn i siarad â rhywun yn Gymraeg neu Saesneg.</p>
9	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu rifau), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid i chi roi gwybod i'r person bod gwasanaeth Cymraeg ar gael.</p>		<p>Fel uchod (8)</p>

10	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu rifau), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid i chi ddelio â'r alwad yn Gymraeg os dyna ddymuniad y person tan y cyfryw bwynt â—</p> <p>(a) mae angen trosglwyddo'r alwad i aelod o staff nad yw'n siarad Cymraeg sy'n gallu darparu gwasanaeth ar bwnc penodol; a</p> <p>(b) nid oes unrhyw aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i ddarparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw.</p>		<p>Cofnodwyd cyfarchiad dwyieithog i gyfarch galwyr sy'n cynnig opsiwn i siarad â rhywun yn Gymraeg neu Saesneg.</p> <p>Mae gennym driniwr galwadau Cymraeg sy'n delio â'r alwad yn Gymraeg hyd nes nad yw'r triniwr galwadau yn gallu darparu gwasanaeth ar bwnc penodol, er enghraifft eiriolaeth cwynion neu newid gwasanaeth lleol.</p> <p>Rydym wedi cyhoeddi canllawiau i staff ar drin galwadau Cymraeg i helpu i sicrhau ein bod yn cyrraedd y safon hon yn gyson.</p> <p>Lle nad yw ein triniwr galwadau Cymraeg ar gael, mae gennym staff eraill sydd wedi'u henwebu ar waith o swyddfa'r Bwrdd a CICau sy'n gallu darparu'r gwasanaeth Cymraeg dros dro.</p>
11	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Pan fyddwch yn hysbysebu rhifau ffôn, rhifau llinell gymorth neu wasanaethau canolfannau galwadau, ni ddylech drin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>		<p>Pan fyddwn yn hysbysebu ein rhif ffôn, mae ar gael yn yr un modd yn Gymraeg a Saesneg.</p>

12	Cyflenwi Gwasanaeth	Os ydych yn cynnig gwasanaeth Cymraeg ar eich prif rif ffôn (neu rifau), ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfannau galwadau, rhaid i'r rhif ffôn ar gyfer y gwasanaeth Cymraeg fod yr un fath ag ar gyfer y gwasanaeth cyfatebol Saesneg.		Rhif ffôn y swyddfa yw'r un rhif ar gyfer y gwasanaeth Cymraeg a'r gwasanaeth Saesneg. Gofynnir i alwyr bwysu '1' am Gymraeg neu '2' am Saesneg unwaith y byddant wedi clywed y cyfarchiad dwyieithog wedi'i recordio.
13	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan fyddwch yn cyhoeddi eich prif rif ffôn, neu unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau gwasanaeth canolfan alwadau, rhaid i chi ddweud (yn Gymraeg) eich bod yn croesawu galwadau yn Gymraeg.		Rydym yn datgan yn ein cyhoeddiadau (adroddiadau, taflenni, gwefan, ac ati) lle rydym yn darparu ein manylion cyswllt (gan gynnwys y prif rif ffôn) ein bod yn croesawu galwadau yn Gymraeg.
14	Cyflenwi Gwasanaeth	Os oes gennych ddangosyddion perfformiad ar gyfer delio â galwadau ffôn, mae'n rhaid i chi sicrhau nad yw'r dangosyddion perfformiad hynny'n trin galwadau ffôn a wneir yn Gymraeg yn llai ffafriol na'r galwadau a wneir yn Saesneg.	AMH	Ar hyn o bryd rydym yn casglu data gan ddefnyddio'r system ffôn integredig newydd.  Rydym yn defnyddio'r cyfnod hwn i ddeall yn well y data/adroddiadau cyfredol sydd ar gael i ni, er mwyn llywio ystyriaeth Llais o ddangosyddion perfformiad yn y dyfodol.
15	Gwasanaeth Delifriad	Rhaid i'ch prif wasanaeth ateb galwadau ffôn (neu wasanaethau) hysbysu pobl sy'n galw, yn Gymraeg, y gallant adael neges yn Gymraeg.		Mae gennym neges ddwyieithog ar ein negeseuon llais Cymraeg a Saesneg yn dweud wrth y galwr y gallant adael neges yn Gymraeg neu Saesneg.



16	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan nad oes gwasanaeth Cymraeg ar gael ar eich prif rif ffôn (neu rifau), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfannau galwadau, rhaid i chi hysbysu pobl sy'n ffonio, yn Gymraeg (drwy neges awtomataidd neu fel arall), pryd y bydd gwasanaeth Cymraeg ar gael.	<p>Mae gennym broses ar waith i ddargyfeirio galwyr Cymraeg at aelod arall o staff sy'n siarad Cymraeg yn absenoldeb y sawl sy'n trin galwadau Cymraeg.</p> <p>Mewn achos lle nad oes unrhyw un ar gael i gynnig gwasanaeth Cymraeg bydd y gwasanaeth post llais yn cael ei actifadu. Gall gweinyddwyr osod hysbysiadau e-bost i'w hanfon at aelod o'r tîm i weithredu, os byddwn yn derbyn neges llais Gymraeg.</p> <p>Bellach mae gennym aelod arall o staff sy'n siarad Cymraeg yn swyddfa'r Bwrdd sy'n ymroddedig i ddirprwyo mewn unrhyw absenoldeb.</p> <p>Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw achosion lle nad oedd y triniwr galwadau Cymraeg ar gael i ateb galwadau Cymraeg ac nid oeddem yn ymwybodol o hyn.</p>
----	------------------------	--	--

17	Cyflenwi Gwasanaeth	Os yw person yn cysylltu ag un o'ch adrannau ar rif ffôn llinell uniongyrchol (gan gynnwys ar rifau llinell uniongyrchol aelodau staff), a'r person hwnnw yn dymuno derbyn gwasanaeth yn Gymraeg, rhaid i chi ddelio â'r alwad yn Gymraeg tan y cyfryw bwynt â— (a) mae angen trosglwyddo'r alwad i aelod o staff nad yw'n siarad Cymraeg sy'n gallu darparu gwasanaeth ar bwnc penodol a (b) nid oes unrhyw aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i ddarparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw.		Ar wahân i rifau ffôn symudol, nid oes rhifau llinell uniongyrchol eraill ar gael i'r cyhoedd.  Ar gyfer staff di-Gymraeg sydd â rhifau ffôn symudol maent yn ymwybodol ac yn ymateb iddynt yn unol â'r gofyniad hwn wrth ateb y tu allan i amgylchedd y swyddfa, a phan nad oes unrhyw staff eraill yn bresennol.
18	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar rif llinell uniongyrchol (p'un ai ar rif llinell uniongyrchol adran neu ar rif llinell uniongyrchol aelod o staff), rhaid i chi sicrhau, wrth gyfarch y person, nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg.		Mae'r holl staff sydd â rhifau ffôn symudol yn ymwybodol o'r gofyniad hwn. Nid oes unrhyw staff sydd â ffonau symudol wedi derbyn galwadau yn Gymraeg drwy'r dull hwn yn ystod y flwyddyn.
19	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan fyddwch yn ffonio unigolyn ("A") am y tro cyntaf rhaid i chi ofyn i A a yw A yn dymuno derbyn galwadau ffôn gennych yn Gymraeg, ac os yw A yn ymateb i ddweud bod A yn dymuno derbyn galwadau ffôn yn Gymraeg rhaid i chi gadw cofnod o'r dymuniad hwnnw, a chynnal galwadau ffôn a wneir i A o hynny ymlaen yn Gymraeg.		Cadarnhaodd ein hunanasesiad fod gan ein tîm fwy o ddealltwriaeth a hyder ein bod yn bodloni'r gofyniad hwn. Nodir o hyd fod mwy o staff bellach yn cynnal sgyrsiau trwy negesydd a chyfarfodydd MS Teams yn hytrach na dros y ffôn.

20	Cyflenwi Gwasanaeth	Rhaid i unrhyw systemau ffôn awtomatig sydd gennych ddarparu'r gwasanaeth awtomataidd cyflawn yn Gymraeg.		Mae gan ein system teleffoni recordiad awtomataidd a ddarperir yn Gymraeg a Saesneg.
21	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych chi'n gwahodd un person yn unig ("P") i gyfarfod—</p> <p>(a) rhaid i chi ofyn i P a yw P yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a rhoi gwybod i P y byddwch yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg neu, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw, ac</p> <p>(b) os yw P wedi eich hysbysu bod P yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid i chi gynnal y cyfarfod yn Gymraeg neu, os oes angen, trefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd neu wasanaeth cyfieithu olynol o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod.</p> <p>Rhaid i chi gydymffurfio â safon 21 ym mhob amgylchiad, ac eithrio:</p> <p>Pan fyddwch yn gwahodd person i gyfarfod sy'n gweithredu mewn rôl o gynrychioli:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Cyngor Iechyd Cymuned; neu</li> <li>▪ Bwrdd Iechyd Addysgu Powys fel y</li> </ul>		<p>Mae'r rhan fwyaf o'n staff wedi mabwysiadu dull gweithio cyfunol o gartref a'r swyddfa. Mae mwy o'n staff yn dal i gwrdd â phobl yn rhithiol drwy MS Teams.</p> <p>Rydym wedi atgoffa staff i sicrhau bod unrhyw wahoddiadau cyfarfod – gan gynnwys gwahoddiadau Teams – yn cydymffurfio â'r gofyniad hwn.</p> <p>Byddwn yn parhau i fonitro'r safon hon drwy gydol y flwyddyn.</p>

		person sy'n eich cynnal.		
22	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os byddwch yn gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, mae'n rhaid i chi ofyn i bob person a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod.</p> <p>Rhaid i chi gydymffurfio â safon 22 ym mhob amgylchiad, ac eithrio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Pan fyddwch yn gwahodd pobl i gyfarfod sy'n gweithredu mewn rôl o gynrychioli: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Cyngor Iechyd Cymuned; neu</li> <li>- Bwrdd Iechyd Addysgu Powys fel y person sy'n eich cynnal.</li> </ul> </li> </ul>		Fel uchod.
22 A	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, a bod o leiaf 10% (ond llai na 100%) o'r gwahoddedigion wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd neu wasanaeth cyfieithu olynol o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod.</p> <p>Rhaid i chi gydymffurfio â safon 22A ym mhob amgylchiad, ac eithrio:</p>		<p>Gweler 22 uchod</p> <p>Ni chadarnhaodd neb eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfodydd yr ydym wedi'u trefnu.</p> <p>Gwnaethom gynghori y gall Microsoft Teams hwyluso cyfarfodydd dwyieithog gyda chyfieithiad. Mae canllawiau ar sut i</p>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Pan fyddwch yn gwahodd pobl i gyfarfod sy'n gweithredu mewn rôl o gynrychioli:</li> <li>▪ Cyngor Iechyd Cymuned; neu</li> <li>▪ Bwrdd Iechyd Addysgu Powys fel y person sy'n eich cynnal</li> </ul>		<p>ddefnyddio cyfieithu yn Teams ar <a href="#">wefan Microsoft</a>, a gall staff ddod o hyd i ganllawiau pellach yn ogystal ag ystyriaethau eraill yn nodyn cyngor Comisiynydd y Gymraeg, <a href="#">Cynnal cyfarfodydd fideo dwyieithog</a>.</p>
22 CH	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, a bod yr holl gwahoddedigion wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid i chi gynnal y cyfarfod yn Gymraeg neu, os oes angen, trefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd neu wasanaeth cyfieithu olynol o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod.</p> <p>Rhaid i chi gydymffurfio â safon 22CH ym mhob amgylchiad ac eithrio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Pan fyddwch yn gwahodd pobl i gyfarfod sy'n gweithredu mewn rôl o gynrychioli:</li> <li>▪ Cyngor Iechyd Cymuned; neu</li> <li>▪ Bwrdd Iechyd Addysgu Powys fel y person sy'n eich cynnal.</li> </ul>		<p>Gweler 22 uchod</p> <p>Ni chadarnhaodd neb eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfodydd yr ydym wedi'u trefnu.</p>

26	Cyflenwi Gwasanaeth	Os byddwch yn trefnu cyfarfod sy'n agored i'r cyhoedd ac y caniateir cyfranogiad y cyhoedd ynddo, rhaid i chi ddatgan ar unrhyw ddeunydd sy'n ei hysbysebu, ac ar unrhyw wahoddiad iddo, bod croeso i unrhyw un sy'n bresennol ddefnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod.		<p>Nid yw unrhyw un o'n cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgor yn caniatáu cyfranogiad y cyhoedd ar hyn o bryd (er bod presenoldeb y cyhoedd yn cael ei annog mewn rôl arsylwr)</p> <p>Rydym yn parhau i adolygu ein trefniadau i sicrhau ein bod yn gwneud cymaint ag y gallwn i annog amgylchedd croesawgar a chynhwysol ar gyfer defnyddio'r Gymraeg.</p> <p>Gallwn wneud y trefniadau angenrheidiol i gefnogi cyfranogiad y cyhoedd mewn cyfarfodydd.</p>
27	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan fyddwch yn anfon gwahoddiadau i gyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy'n agored i'r cyhoedd ac y caniateir cyfranogiad y cyhoedd ynddo, rhaid i chi anfon y gwahoddiadau yn Gymraeg.		<p>26 uchod.</p> <p>Mae ein hagenda Cyfarfod Bwrdd a Pwyllgorau yn cael eu cynhyrchu a'u cyhoeddi'n rheolaidd yn Gymraeg a Saesneg ar ein gwefan cyn y cyfarfod.</p>

28	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych yn gwahodd personau i siarad mewn cyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy'n agored i'r cyhoedd ac y caniateir cyfranogiad y cyhoedd ynddo, mae'n rhaid i chi—</p> <p>(a) gofyn i bob person a wahoddir i siarad a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) os yw'r person hwnnw (neu o leiaf un o'r personau hynny) wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd neu wasanaeth cyfieithu olynol o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw (oni bai eich bod yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).</p>		<p>Mae gennym daenlen weithredol sy'n cofnodi dewisiadau iaith unigol sy'n cael ei diweddarau'n rheolaidd.</p>
29	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os byddwch yn trefnu cyfarfod sy'n agored i'r cyhoedd ac y caniateir cyfranogiad y cyhoedd ynddo, rhaid i chi sicrhau bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod, a rhaid i chi hysbysu'r rhai sy'n bresennol yn Gymraeg—</p> <p>(a) bod croeso iddynt ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gael.</p>		<p>26 uchod.</p>
30	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych yn cynhyrchu ac yn arddangos unrhyw ddeunydd ysgrifenedig mewn cyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy'n agored i'r cyhoedd, rhaid i chi sicrhau bod y deunydd yn cael ei arddangos yn Gymraeg, ac ni ddylech drin unrhyw destun</p>		<p>Hyd yn hyn, mae ein holl gyfarfodydd wedi bod trwy fideogynadledda neu drwy ddefnyddio dull cyfunol.</p> <p>Yn ystod y flwyddyn nid oes unrhyw</p>

		Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.		aelodau o'r cyhoedd wedi mynychu ein cyfarfodydd Bwrdd neu bwyllgor.
31	Cyflenwi Gwasanaeth	Os ydych yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu'n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid i chi sicrhau, wrth hyrwyddo'r digwyddiad, nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg (er enghraifft, yn y ffordd y mae'r digwyddiad yn cael ei hysbysebu neu ei hyrwyddo).		Nid ydym wedi trefnu digwyddiad cyhoeddus yn ystod y flwyddyn, er bod gennym systemau a threfniadau ar waith sy'n ein galluogi i wneud hynny.
32	Cyflenwi Gwasanaeth	Os ydych yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu'n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid i chi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg yn y digwyddiad (er enghraifft, mewn perthynas â gwasanaethau a gynigir i bersonau sy'n mynychu'r digwyddiad, mewn perthynas ag arwyddion rydych chi'n eu cynhyrchu a'u harddangos yn y digwyddiad ac mewn perthynas â chyhoeddiadau sain a wneir yn y digwyddiad).  Rhaid i chi gydymffurfio â safon 32 ym mhob amgylchiad, ac eithrio mewn perthynas â gwasanaethau wyneb yn wyneb a gynigir yn y digwyddiad.  Mewn perthynas â gwasanaethau wyneb yn wyneb		Nid ydym wedi trefnu digwyddiad cyhoeddus yn ystod y flwyddyn, er bod gennym systemau a threfniadau ar waith sy'n ein galluogi i wneud hynny.



		<p>a gynigir yn y digwyddiad, rhaid i chi gydymffurfio ym mhob amgylchiad, ac eithrio:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ lle bo angen i gynrychiolydd nad yw'n siarad Cymraeg ddarparu gwasanaeth ar bwnc penodol; a</li> <li>▪ lle nad oes cynrychiolydd sy'n siarad Cymraeg ar gael i</li> <li>▪ darparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw.</li> </ul>		
33	Cyflenwi Gwasanaeth	Rhaid cynhyrchu unrhyw ddeunydd cyhoeddusrydd neu hysbysebu rydych chi'n ei gynhyrchu yn Gymraeg, ac os ydych chi'n cynhyrchu'r deunydd yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i chi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol nag yr ydych chi'n trin y fersiwn Saesneg.		Mae ein holl ddeunydd sy'n rhoi cyhoeddusrydd i waith y Bwrdd neu'r CICau yn bodloni'r gofyniad hwn.
34	Cyflenwi Gwasanaeth	Rhaid arddangos unrhyw ddeunydd rydych chi'n ei gynhyrchu a'i arddangos yn gyhoeddus yn Gymraeg, ac ni ddylech drin unrhyw fersiwn Gymraeg o'r deunydd yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg.		Mae ein holl ddeunyddiau yn bodloni'r gofyniad hwn
36	Cyflenwi Gwasanaeth	Os ydych chi'n cynhyrchu ffurflen sydd i'w chwblhau gan unigolyn, rhaid i chi ei chyflwyno yn Gymraeg.		Mae ein holl ffurflenni a gynhyrchir i'w cwblhau gan unigolion yn cael eu cynhyrchu yn Gymraeg a Saesneg.

37	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych yn llunio dogfen (ond nid ffurflen) sydd ar gael i un neu fwy o unigolion, rhaid i chi ei chyflwyno yn Gymraeg-</p> <p>(a) os yw testun y ddogfen yn awgrymu y dylid ei chynhyrchu yn Gymraeg, neu</p> <p>(b) os yw'r gynulleidfa a ragwelir, a'u disgwyliadau, yn awgrymu y dylid llunio'r ddogfen yn Gymraeg.</p>		Mae'r holl ddogfennau a gynhyrchir ar gyfer unigolion yn cael eu cynhyrchu yn Gymraeg a Saesneg.
38	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych chi'n cynhyrchu dogfen neu ffurflen yn Gymraeg ac yn Saesneg mae'n rhaid i chi—</p> <p>(a) peidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol nag yr ydych yn trin y fersiwn Saesneg (boed yn fersiynau ar wahân ai peidio);</p> <p>(b) peidio â gwahaniaethu rhwng y fersiwn Gymraeg a Saesneg mewn perthynas ag unrhyw ofynion sy'n berthnasol i'r ddogfen neu'r ffurflen (er enghraifft mewn perthynas ag unrhyw ddyddiad cau ar gyfer cyflwyno'r ffurflen; a</p> <p>(c) sicrhau bod y fersiwn Saesneg yn nodi'n glir bod y ddogfen neu'r ffurflen hefyd ar gael yn Gymraeg</p>		Fe wnaethom ychwanegu datganiad i'n holl fersiynau Saesneg o adroddiadau, ffurflenni, taflenni ac arolygon.
39	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Rhaid i chi sicrhau hynny—</p> <p>(a) mae testun pob tudalen o'ch gwefan ar gael yn Gymraeg,</p> <p>(b) pob tudalen Gymraeg ar eich gwefan yn gwbl weithredol, ac</p> <p>(c) nid yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol</p>		Rydym wedi profi hyn mewn perthynas â'n gwefan CBHC ac rydym yn cydymffurfio.

		na'r Saesneg ar eich gwefan.		
42	Cyflenwi Gwasanaeth	Os oes gennych dudalen we Gymraeg sy'n cyfateb i dudalen we Saesneg, rhaid i chi nodi'n glir ar y dudalen we Saesneg bod y dudalen hefyd ar gael yn Gymraeg, a rhaid i chi ddarparu dolen uniongyrchol i'r dudalen Gymraeg ar y dudalen Saesneg gyfatebol.		Mae gennym gysylltiadau uniongyrchol yn ôl yr angen. Rydym hefyd wedi ychwanegu brawddeg ar waelod pob tudalen o ochr Saesneg y wefan i ddatgan yn glir fod y dudalen ar gael yn Gymraeg hefyd.
43	Cyflenwi Gwasanaeth	Rhaid i chi ddarparu'r rhyngwyneb a'r bwydlenni ar bob tudalen o'ch gwefan yn Gymraeg.		39 uchod.
44	Cyflenwi Gwasanaeth	Rhaid i bob ap rydych chi'n ei gyhoeddi weithredu'n llawn yn Gymraeg, ac ni ddylid trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn perthynas â'r ap hwnnw.	AMH	
45	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan fyddwch yn defnyddio cyfryngau cymdeithasol rhaid i chi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.  Rhaid i chi gydymffurfio â safon 45 yn yr amgylchiadau canlynol: <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ wrth ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol ar eich cyfrifon</li> </ul>		Mae ein holl negeseuon cyfryngau cymdeithasol ar Twitter a Facebook yn gwbl ddwyieithog

		corfforaethol ac adrannol.		
46	Cyflenwi Gwasanaeth	Os bydd person yn cysylltu â chi drwy'r cyfryngau cymdeithasol yn Gymraeg, rhaid i chi ymateb yn Gymraeg (os oes angen ateb).		<p>Nid ydym wedi derbyn cyswllt ar y cyfryngau cymdeithasol yn Gymraeg yn ystod y flwyddyn, ond mae gennym systemau a phrosesau ar waith i'n galluogi i ymateb yn Gymraeg lle bo angen.</p> <p>Mae'r aelod o staff sy'n rheoli ein cyfryngau cymdeithasol yn ddwyieithog.</p>
47	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Pan fyddwch chi—</p> <p>(a) codi arwydd newydd neu adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro); neu</p> <p>(b) cyhoeddi neu arddangos hysbysiad;</p> <p>rhaid arddangos unrhyw destun a ddangosir ar yr arwydd neu'r hysbysiad yn Gymraeg (boed ar yr un arwydd neu hysbysiad ag yr ydych yn arddangos testun cyfatebol yn yr iaith Saesneg neu ar arwydd neu hysbysiad ar wahân); ac os yw'r un testun yn</p>		<p>Yn y rhannau hynny o'r adeilad rydym yn eu rheoli, rydym wedi codi arwyddion mewn perthynas â COVID-19 mewn ffordd sy'n cydymffurfio â'r gofyniad hwn.</p> <p>Mae rhannau cyhoeddus o'r adeilad sy'n cael eu gweithredu gan eraill. Nid oes gennym unrhyw reolaeth dros y wybodaeth a ddangosir yn y meysydd hyn er ein bod wedi gofyn i bob arwydd</p>

		cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i chi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.		cyffredinol gael ei gynhyrchu'n ddwyieithog.
48	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan fyddwch chi— (a) codi arwydd newydd neu adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro); neu (b) cyhoeddi neu arddangos hysbysiad; sy'n cyfleu'r un wybodaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid gosod y testun Cymraeg fel ei fod yn debygol o gael ei ddarllen gyntaf.		47 uchod
49	Cyflenwi Gwasanaeth	Rhaid i chi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion a hysbysiadau yn gywir o ran ystyr a mynegiant.		Mae'r testun Cymraeg ar ein harwyddion a'n hysbysiadau wedi cael eu gwirio am gywirdeb gan gyfieithydd Cymraeg arall
57	Cyflenwi Gwasanaeth	Rhaid i unrhyw wahoddiadau i dendro am gontract yr ydych yn ei gyhoeddi gael eu cyhoeddi yn Gymraeg os yw testun y contract yn awgrymu y dylid ei gynhyrchu yn Gymraeg, ac ni ddylech drin fersiwn Gymraeg o unrhyw wahoddiad yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg.		Mae Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru yn gweithredu ar ein rhan.
58	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan fyddwch chi'n cyhoeddi gwahoddiadau i dendro am gontract, mae'n rhaid i chi— (a) datgan yn y gwahoddiad y gellir cyflwyno tendrau yn Gymraeg, ac na fydd tendr a gyflwynir yn Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na thendro a gyflwynir yn Saesneg, a		Gweler 57 uchod.

		(b) peidio â thrin tendr ar gyfer contract a gyflwynwyd yn Gymraeg yn llai ffafriol na thendro a gyflwynwyd yn Saesneg (gan gynnwys, ymhlith materion eraill, mewn perthynas â'r dyddiad cau ar gyfer derbyn tendrau, ac mewn perthynas â'r amserlen ar gyfer hysbysu tendrwr am benderfyniadau).		
59	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan fyddwch yn hysbysu tendrwr o'ch penderfyniad mewn perthynas â thendr, rhaid i chi wneud hynny yn Gymraeg os cyflwynwyd y tendr yn Gymraeg.		Gweler 57 uchod.
60	Cyflenwi Gwasanaeth	Rhaid i chi hyrwyddo unrhyw wasanaeth Cymraeg rydych chi'n ei ddarparu, a hysbysebu'r gwasanaeth hwnnw yn Gymraeg.		
61	Cyflenwi Gwasanaeth	Os ydych chi'n darparu gwasanaeth yn Gymraeg sy'n cyfateb i wasanaeth rydych chi'n ei ddarparu yn Saesneg, rhaid i unrhyw gyhoeddusrwydd neu ddogfen rydych chi'n ei chynhyrchu, neu wefan rydych chi'n ei chyhoeddi, sy'n cyfeirio at y gwasanaeth Saesneg hefyd nodi bod gwasanaeth cyfatebol ar gael yn Gymraeg.		Mae taflenni cyhoeddusrwydd presennol am swyddogaethau CIC yn parhau i gael eu dosbarthu (fel y cynghorir gan swyddfa'r Comisiynydd Iaith). Cytunwyd y bydd unrhyw rediadau print newydd yn cynnwys testun ychwanegol i fodloni'r safon hon. Fodd bynnag, bydd y corff newydd Llais yn cynnwys hyn yn eu dyluniad taflen newydd.
62	Cyflenwi Gwasanaeth	Pan fyddwch yn ffurfio, yn adolygu neu'n cyflwyno eich hunaniaeth gorfforaethol, rhaid i chi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.		

63	Cyflenwi Gwasanaeth	<p>Os ydych chi'n cynnig cwrs addysg i un neu fwy o unigolion, mae'n rhaid i chi—</p> <p>(a) ymgymryd ag asesiad o'r angen i'r cwrs hwnnw gael ei gynnig yn Gymraeg;</p> <p>(b) cynnig y cwrs hwnnw yn Gymraeg os oedd yr asesiad yn dangos bod angen cynnig y cwrs yn Gymraeg.</p>	AMH	<p>Nid ydym yn cynnig cyrsiau addysg ar gyfer 'unigolion'.</p> <p>Rydym yn darparu dysgu pwrpasol a generig i staff ac aelodau'r Bwrdd a CIC, ac rydym wedi cynnig y cyfleoedd hyn yn rhagweithiol yn Gymraeg a Saesneg.</p>
69	Llunio Polisi	<p>Pan fyddwch chi'n llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n diwygio polisi sy'n bodoli'n barod, rhaid i chi ystyried pa effeithiau, os oes unrhyw (boed yn gadarnhaol neu'n wrthrychol), byddai'r penderfyniad polisi yn eu cael ar—</p> <p>(a) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>		<p>Mae ein fframwaith asesu integredig yn gofyn am ystyriaeth weithredol o'r materion hyn</p>
70	Llunio Polisi	<p>Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n adolygu polisi sy'n bodoli eisoes, rhaid i chi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi presennol) fel y byddai'r penderfyniad polisi yn cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar</p> <p>(a) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>		<p>69 uchod.</p>

71	Llunio Polisi	<p>Pan fyddwch chi'n llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n adolygu polisi sy'n bodoli eisoes, rhaid i chi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi presennol) fel na fyddai'r penderfyniad polisi yn cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar—</p> <p>(a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a  (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>		Gweler uchod.
72	Llunio Polisi	<p>Pan fyddwch chi'n cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i'r ddogfen ystyried, a cheisio barn arnynt, yr effeithiau (boed yn gadarnhaol neu'n wrthrychol) y byddai'r penderfyniad polisi dan ystyriaeth yn eu cael ar—</p> <p>(a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a  (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>		
73	Llunio Polisi	<p>Pan fyddwch chi'n cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi rhaid i'r ddogfen ystyried, a cheisio barn arno, sut y gellid llunio'r</p>		72 uchod.



		<p>polisi dan ystyriaeth neu ei ddiwygio fel y byddai'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar—</p> <p>(a) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg</p>		
74	Llunio Polisi	<p>Pan fyddwch chi'n cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi rhaid i'r ddogfen ystyried, a cheisio barn arno, sut y gellid llunio'r polisi dan ystyriaeth neu ddiwygio fel na fyddai'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar—</p> <p>(a) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>		72 uchod.
75	Llunio Polisi	<p>Pan fyddwch chi'n comisiynu neu'n ymgymryd ag ymchwil sydd wedi'i fwriadu i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid i chi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried pa effeithiau, os oes unrhyw (ac a yw'n gadarnhaol neu'n wrthdro), byddai'r penderfyniad polisi sy'n cael ei ystyried yn cael ei gael ar—</p> <p>(a) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>		

76	Llunio Polisi	<p>Pan fyddwch chi'n comisiynu neu'n ymgymryd ag ymchwil sydd wedi'i fwriadu i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid i chi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel y byddai'n cael effeithiau positif, neu fel y byddai'n cael mwy o effeithiau positif, ar—</p> <p>(a) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>		
77	Llunio Polisi	<p>Pan fyddwch chi'n comisiynu neu'n gwneud ymchwil sydd wedi'i fwriadu i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid i chi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel na fyddai'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar—</p> <p>(a) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a</p> <p>(b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.</p>		
79	Gweithredia dol	<p>Mae'n rhaid i chi ddatblygu polisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn fewnol er mwyn hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r iaith, a rhaid i chi gyhoeddi'r polisi hwnnw ar eich mewnrwyd.</p> <p>Rhaid i chi gydymffurfio â safon 79 ym mhob amgylchiad, ac eithrio:</p>		<p>Rydym yn parhau i weithredu i gynyddu ein gwaith o hyrwyddo a defnyddio'r Gymraeg yn fewnol lle bynnag y gallwn, e.e. defnydd estynedig o dempledi dwyieithog, cyfieithu dogfennau cyfarwyddyd, arolygon ar gyfer staff ac</p>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>cyhoeddi'r polisi ar eich mewnrwyd.</li> </ul>		<p>aelodau CIC, ac ati.</p> <p>Rydym hefyd wedi parhau i annog cyfranogiad y Gymraeg yn ein cynadleddau staff a thrwy rwydweithiau staff rhithwir.</p>
82	Gweithredia dol	<p>Os ydych yn cyhoeddi unrhyw un o'r canlynol, rhaid i chi ei gyhoeddi yn Gymraeg -</p> <p>(a) polisi sy'n ymwneud ag ymddygiad yn y gweithle;</p> <p>(b) polisi sy'n ymwneud ag iechyd a lles yn y gwaith;</p> <p>(c) polisi sy'n ymwneud â chyflogau neu fuddion yn y gweithle; (ch) polisi sy'n ymwneud â rheoli perfformiad;</p> <p>(d) polisi sy'n ymwneud ag absenoldeb o'r gwaith;</p> <p>d) polisi sy'n ymwneud ag amodau gwaith;</p> <p>(e) Polisi sy'n ymwneud â phatrymau gwaith.</p>		<p>Mae'r holl bolisiau sy'n ymwneud â'r materion hyn ar gyfer ein staff yn cael eu cynhyrchu a'u cyhoeddi gan Fwrdd Iechyd Addysgu Powys</p> <p>Lle rydym wedi addasu neu greu polisiau ychwanegol ar gyfer staff CIC neu ar gyfer staff ac aelodau CIC, mae'r rhain yn cael eu cynhyrchu'n ddwyieithog. Rydym yn adolygu'r polisiau hyn yn rheolaidd ac yn diweddar unrhyw newidiadau yn y Gymraeg hefyd.</p>
83	Gweithredia dol	<p>Rhaid i chi ganiatáu a datgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy'n nodi eich gweithdrefnau ar gyfer gwneud cwynion y gall pob aelod o staff -</p> <p>(a) gwneud cwyn i chi yn Gymraeg, a</p> <p>(b) ymateb i gŵyn a wnaed amdano ef neu</p>		<p>Mae ein staff yn destun polisiau a gweithdrefnau'r gweithlu Bwrdd Iechyd Prifysgol Powys, gan gynnwys mewn perthynas â chwynion.</p> <p>Efallai y bydd ein staff hefyd yn ymwneud</p>

		amdani yn Gymraeg; Rhaid i chi hefyd hysbysu pob aelod o staff am yr hawl honno.		â chwynion drwy Weithdrefn Gwyno ein mudiad CIC. Mae'r weithdrefn hon yn egluro hawliau pobl i ddefnyddio'r Gymraeg.
84	Gweithredia dol	Os ydych yn derbyn cwyn gan aelod o staff neu gŵyn am aelod o staff, a bod angen cyfarfod gyda'r aelod hwnnw o staff, rhaid i chi - (a) cynnig cynnal y cyfarfod yn Gymraeg neu, os oes angen, darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw; a os yw'r aelod staff yn dymuno i'r cyfarfod gael ei gynnal yn Gymraeg, cynnal y cyfarfod yn Gymraeg neu, os oes angen, gyda chymorth gwasanaeth cyfieithu ar y pryd neu wasanaeth cyfieithu olynol gan Cymraeg i'r Saesneg.		Hysbyswyd staff, ond doedd neb angen cyfarfod yn Gymraeg.
85	Gweithredia dol	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff (A) am benderfyniad yr ydych wedi'i wneud mewn perthynas â chwyn a wnaed gan A, neu mewn perthynas â chwyn a wnaed am A, rhaid i chi wneud hynny yn Gymraeg os oes A - (a) gwneud y gŵyn yn Gymraeg, (b) ymateb yn Gymraeg i gŵyn am A, (c) gofyn am gynnal cyfarfod am y gŵyn yn		Fel uchod.

		Gymraeg, neu (ch) wedi gofyn am ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfod ynglŷn â'r gŵyn.		
86	Gweithredia dol	Rhaid i chi- (a) caniatáu a datgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy'n nodi eich trefniadau ar gyfer disgyblu staff y gall unrhyw aelod o staff ymateb yn Gymraeg i unrhyw honiadau a wnaed yn ei erbyn neu yn ei herbyn; a (b) Os byddwch yn dechrau gweithdrefn ddisgyblu mewn perthynas ag aelod o staff, rhowch wybod i'r aelod hwnnw o staff am yr hawl honno.		Mae ein staff yn destun polisiau a gweithdrefnau gweithlu Bwrdd Iechyd Addysgu Powys, gan gynnwys y rhai sy'n ymwneud â chymau disgyblu.
87	Gweithredia dol	Os byddwch yn trefnu cyfarfod gydag aelod o staff ynghylch mater disgyblu sy'n ymwneud â'i ymddygiad, rhaid i chi - (a) cynnig cynnal y cyfarfod yn Gymraeg neu, os oes angen, darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw; a (b) os yw'r aelod o staff yn dymuno i'r cyfarfod gael ei gynnal yn Gymraeg, cynnal y cyfarfod yn Gymraeg, neu os oes angen gyda chymorth gwasanaeth cyfieithu ar y pryd neu wasanaeth cyfieithu olynol o'r Gymraeg i'r Saesneg.		Fel 84 uchod.
88	Gweithredia dol	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff ("A") am benderfyniad rydych wedi'i wneud yn dilyn gweithdrefn ddisgyblu, rhaid i chi wneud hynny yn		Fel 84 uchod.

		<p>Gymraeg os oes A -</p> <p>(a) ymateb i honiadau a wnaed yn erbyn A yn Gymraeg,</p> <p>(b) gofyn am gyfarfod ynghylch y weithdrefn ddisgyblu i'w gynnal yn Gymraeg, neu</p> <p>(c) gofyn am ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfod ynglŷn â'r drefn ddisgyblu.</p>		
89	Gweithredia dol	<p>Mae'n rhaid i chi ddarparu meddalwedd gyfrifiadurol i staff i wirio sillafu a gramadeg yn Gymraeg, a darparu rhyngwynebau Cymraeg ar gyfer Meddalwedd (lle mae rhyngwyneb yn bodoli).</p>		<p>Mae gan yr holl staff y feddalwedd hon (Cysair).</p>
97	Gweithredia dol	<p>Mae'n rhaid i chi ddarparu cyfleoedd ar gyfer hyfforddiant yn y Gymraeg yn y meysydd canlynol, os ydych yn darparu hyfforddiant o'r fath yn Saesneg -</p> <p>(a) recriwtio a chyfweld;</p> <p>(b) rheoli perfformiad;</p> <p>(c) cwynion a gweithdrefnau disgyblu;</p> <p>(ch) ymsefydlu;</p> <p>(d) ymdrin â'r cyhoedd; a</p> <p>(c) iechyd a diogelwch.</p>		<p>Mae Bwrdd Iechyd Addysgu Powys yn gyfrifol am ddatblygu cyfleoedd hyfforddi i staff ym mhob maes a nodwyd yma ac eithrio sefydlu a delio â'r cyhoedd. Yr unig gyfle o'r rhestr hon oedd ar gael i staff yn ystod y flwyddyn oedd modiwl e-ddysgu gorfodol ar gyfer iechyd a diogelwch</p>

98	Gweithredia dol	<p>Mae'n rhaid i chi ddarparu cyfleoedd ar gyfer hyfforddiant yn Gymraeg ar ddefnyddio'r Gymraeg yn effeithiol yn -</p> <p>(a) cyfarfodydd;</p> <p>(b) cyfweiliadau; a</p> <p>(c) cwynion a gweithdrefnau disgyblu.</p>		<p>Mae Bwrdd Iechyd Addysgu Powys yn gyfrifol am ddatblygu hyfforddiant yn y meysydd hyn. Mae'n gweithio fel rhan o ddull GIG Cymru gyfan. Rydym yn dal i aros am ddiweddariad gan Fwrdd Iechyd Addysgu Powys ar y mater hwn.</p> <p>Yn y cyfamser, mae swyddfa'r Bwrdd wedi dosbarthu cyfleoedd dysgu Cymraeg fel mater o drefn i aelodau bwrdd a staff Swyddfa'r Bwrdd ac i CIC i'w dosbarthu i'w staff a'u haelodau.</p>
104	Gweithredia dol	<p>Mae'n rhaid i chi ddarparu -</p> <p>(a) geiriad neu logo i'ch staff eu cynnwys mewn llofnodion e-bost a fydd yn eu galluogi i nodi a ydynt yn siarad Cymraeg yn rhugl neu a ydynt yn dysgu'r iaith, a</p> <p>(b) geiriad ar gyfer eich cyflogeion a fydd yn eu galluogi i gynnwys fersiwn Gymraeg o'u manylion cyswllt mewn negeseuon e-bost, a darparu fersiwn Gymraeg o unrhyw neges sy'n hysbysu eraill nad ydynt ar gael i ymateb i negeseuon e-bost.</p> <p><a href="#">Rhaid i chi gydymffurfio â safon 104, ac eithrio:</a></p>		<p>Rydym wedi darparu arweiniad i staff ar sut i fformatio eu llofnodion e-bost. Mae hyn yn cynnwys manylion cyswllt dwyieithog.</p> <p>Rydym hefyd wedi cyhoeddi canllawiau i staff ar sut i ddrafftio eu negeseuon dwyieithog y tu allan i'r swyddfa.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>Rhan (b) - darparu geiriad Cymraeg ar gyfer manylion cyswllt eich cyflogeion ac i hysbysu eraill nad ydynt ar gael i ymateb i negeseuon e-bost.</li> </ul>		
105	Gweithredia dol	<p>Rhaid i chi-</p> <p>(a) sicrhau bod modd i aelodau staff sy'n gallu siarad Cymraeg fathodyn iddynt ei wisgo i gyfleu hynny; a</p> <p>(b) hyrwyddo gwisgo'r bathodyn i aelodau staff.</p>		Rydym wedi sicrhau bod bathodynau ar gael. Rydym hefyd wedi darparu fersiwn electronig fel y gall staff ddefnyddio hyn ar eu 'chefndiroedd' cynhadledd fideo MS Teams.
111	Gweithredia dol	<p>Pan fyddwch chi -</p> <p>(a) codi arwydd newydd neu adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys arwyddion dros dro), neu</p> <p>(b) cyhoeddi neu arddangos hysbysiad yn eich gweithle;</p> <p>Rhaid arddangos unrhyw destun a ddangosir ar yr arwydd neu'r hysbysiad yn Gymraeg (boed ar yr un arwydd neu hysbysiad â'r testun Saesneg cyfatebol neu ar arwydd neu hysbysiad ar wahân), ac os yw'r un testun yn cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i chi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.</p>		
112	Gweithredia dol	<p>Pan fyddwch chi -</p> <p>(a) codi arwydd newydd neu adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys</p>		



		arwyddion dros dro); neu (b) cyhoeddi neu arddangos hysbysiad yn eich gweithle; sy'n cyfleu'r un wybodaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid gosod y testun Cymraeg fel ei fod yn debygol o gael ei ddarllen gyntaf.		
113	Gweithredia dol	Rhaid i chi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion a hysbysiadau a ddangosir yn eich gweithle yn gywir o ran ystyr a mynegiant.		
115	Cadw cofnodion	Rhaid i chi gadw cofnod, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, o nifer y cwynion a gewch mewn perthynas â'ch cydymffurfiad â safonau.		0 cwyn a dderbyniwyd eleni.
118	Ategol	Rhaid i chi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, ac i ba raddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael ar eich gwefan.		
119	Ategol	Rhaid i chi— (a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy'n ymdrin â sut yr ydych yn bwriadu ymdrin â chwynion sy'n ymwneud â'ch cydymffurfiaeth â'r safonau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r weithdrefn honno ar eich gwefan.		Fe wnaethom adolygu'r weithdrefn hon ym mis Gorffennaf 2022.
120	Ategol	(1) Rhaid i chi lunio adroddiad ("adroddiad		Cyhoeddwyd ein hadroddiad

	<p>blynyddol"), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy'n ymdrin â'r ffordd yr ydych wedi cydymffurfio â'r safonau yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno.</p> <p>(2) Rhaid i'r adroddiad blynyddol gynnwys y wybodaeth ganlynol (lle bo'n berthnasol, i'r graddau rydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau y cyfeirir atynt)—</p> <p>(a) nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn dan sylw a oedd yn ymwneud â chydymffurfio â'r safonau yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy (ar sail y cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 115);</p> <p>(b) nifer y gweithwyr sydd â sgiliau Cymraeg ar ddiwedd y flwyddyn o dan sylw (ar sail y cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 116);</p> <p>(c) y nifer (ar sail y cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 117) o swyddi newydd a gwag a hysbysebwyd gennych yn ystod y flwyddyn a gafodd eu categoreiddio fel swyddi lle—</p> <p>(i) Roedd sgiliau Cymraeg yn hanfodol;</p> <p>(ii) Roedd angen dysgu sgiliau Cymraeg wrth eu penodi i'r swydd;</p> <p>(iii) Roedd sgiliau Cymraeg yn ddymunol; neu</p> <p>(iv) Nid oedd angen sgiliau iaith Gymraeg.</p>		<p>blynyddol ar Safonau'r Gymraeg ar gyfer 2021-2022 ar ein gwefan yn unol â'r gofynion hyn.</p>
--	---	--	--

		<p>(3) Rhaid i chi gyhoeddi'r adroddiad blynyddol heb fod yn hwyrach na 6 mis ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad yn ymwneud â hi.</p> <p>(4) Rhaid i chi sicrhau bod copi cyfredol o'ch adroddiad blynyddol ar gael ar eich gwefan.</p>		
121	Ategol	Rhaid i chi ddarparu unrhyw wybodaeth i Gomisiynydd y Gymraeg (os gofynnir amdani gan y Comisiynydd) sy'n ymwneud â'ch cydymffurfiad â'r safonau cyflenwi gwasanaethau, y safonau llunio polisi neu'r safonau gweithredol yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio.		Mae'r Brif Weithredwraig wedi bod mewn cysylltiad â'r Comisiynydd Iaith ynglŷn â chyflwyno'r corff newydd. Rydym yn darparu'r holl wybodaeth yn ôl y gofyn.

### Offeryn hunanasesu Cymraeg

	<b>GWRANDO / SIARAD</b>	<b>DARLLEN / DEALL</b>	<b>YSGRIFENNU</b>
<b>LEFEL 0 DIM SGIL</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dim gallu sylweddol</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dim gallu sylweddol</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dim gallu sylweddol</li> </ul>
<b>LEFEL 1 MYNEDIAD</b>	<p><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ynganu geiriau Cymraeg, enwau lleoedd, enwau adrannau, ac ati.</li> <li>• Cyfarch a deall cyfarchiad.</li> <li>• Defnyddio geiriau ac ymadroddion bob dydd sylfaenol, e.e. diolch, os gwelwch yn dda, esgusodwch fi, ac ati.</li> <li>• Deall / pasio ceisiadau syml ar lafar o fath arferol / cyfarwydd / rhagweladwy gan ddefnyddio iaith syml, e.e. 'A gaf i siarad â...'</li> <li>• Datgan ceisiadau syml a dilyn i fyny gyda chwestiynau / ceisiadau ychwanegol mewn ffordd gyfyngedig</li> </ul>	<p><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Deall geiriau a brawddegau allweddol syml ar materion cyfarwydd / rhagweladwy sy'n ymwneud â'm maes gwaith fy hun, e.e. ar arwyddion, mewn llythyrau.</li> </ul>	<p><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Llenwi ffurflenni syml, nodi gwybodaeth syml, e.e. dyddiad a lleoliad cyfarfod, cyfeiriad Cymraeg, ac ati.</li> </ul>
<b>LEFEL 2 SYLFAEN</b>	<p><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Deall byrdwn sgysiau Cymraeg mewn gwaith</li> <li>• Ymateb i geisiadau syml sy'n gysylltiedig â swydd a cheisiadau am wybodaeth ffeithiol</li> </ul>	<p><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Deall gwybodaeth ffeithiol, arferol a gwybodaeth nad yw'n rheolaidd ar faterion cyfarwydd sy'n gysylltiedig â'm maes</li> </ul>	<p><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ysgrifennu nodiadau / llythyrau / negeseuon syml byr ar ystod gyfyngedig o bynciau rhagweladwy sy'n ymwneud â fy mhrofiadau personol neu fy maes swydd fy hun</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gofyn cwestiynau syml a deall atebion syml</li> <li>• Mynegi barn mewn ffordd gyfyngedig cyn belled â bod y pwnc yn gyfarwydd</li> <li>• Deall cyfarwyddiadau pan ddefnyddir iaith syml</li> </ul>	gwaith fy hun, e.e. mewn llythyrau safonol, taflenni, ac ati.	
<b>LEFEL 3 CANOLRADD</b>	<p style="text-align: center;"><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Deall llawer o'r hyn a ddywedir mewn swyddfa, cyfarfod, ac ati.</li> <li>• Cynnal sgwrs syml ar bwnc sy'n gysylltiedig â gwaith, ond efallai y bydd angen dychwelyd i'r Saesneg i drafod / adrodd ar wybodaeth gymhleth neu dechnegol</li> <li>• Ateb cwestiynau rhagweladwy neu ffeithiol</li> <li>• Cymryd a throsglwyddo'r rhan fwyaf o negeseuon sy'n debygol o fod angen sylw</li> <li>• Cynnig cyngor ar faterion syml sy'n gysylltiedig â swydd</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Testunau sganio ar gyfer gwybodaeth berthnasol</li> <li>• Deall ystod deg o drefn sy'n gysylltiedig â swydd a gohebiaeth anarferol, llenyddiaeth ffeithiol, ac ati pan ddefnyddir iaith safonol.</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ysgrifennu llythyr manwl/disgrifiadol yn ymwneud â'm maes gwaith fy hun, ond bydd angen i siaradwr Cymraeg ei wirio</li> <li>• Gwneud nodiadau rhesymol gywir tra bod rhywun yn siarad</li> </ul>
<b>LEFEL 4 UWCH</b>	<p style="text-align: center;"><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cynnal sgwrs estynedig sy'n gysylltiedig â gwaith achlysurol neu rhowch gyflwyniad gyda lefel dda o ruglder ac ystod o fynegiant ond efallai y bydd angen dychwelyd i'r Saesneg i ateb cwestiynau anrhagweladwy neu</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Darllen a deall gwybodaeth yn weddol gyflym cyn belled nad oes geirfa anarferol yn cael ei defnyddio ac nad oes unrhyw</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Paratoi llythyrau ffurfiol o sawl math cyfarwydd megis ymholiad, cwyn, cais a chais</li> <li>• Cymryd nodiadau rhesymol gywir mewn cyfarfodydd neu arddweud syml</li> </ul>

	<p>egluro pwyntiau cymhleth neu wybodaeth dechnegol</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cyfrannu'n effeithiol at gyfarfodydd a seminarau o fewn maes gwaith eich hun</li> <li>• Dadlau o blaid / yn erbyn achos</li> </ul>	<p>wybodaeth arbennig o gymhleth na thechnegol yn gysylltiedig</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ysgrifennu adroddiad / dogfen yn ymwneud â'm maes gwaith fy hun, ond bydd angen i siaradwr Cymraeg ei wirio</li> </ul>
<p><b>LEFEL 5</b> <b>RHUGLDER</b></p>	<p><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cyngori ar faterion arferol, anarferol, cymhleth, dadleuol neu sensitif sy'n gysylltiedig â phrofiadau eich hun</li> <li>• Rhoi cyflwyniad / arddangos</li> <li>• Ymdrin yn hyderus â chwestiynau gelyniaethus neu anrhagweladwy</li> <li>• Cynnal trafodaethau gan ddefnyddio termau cymhleth / technegol</li> <li>• Rhoi cyfweiliadau cyfryngau</li> </ul>	<p><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Deall syniadau a gwybodaeth gymhleth a fynegir mewn iaith gymhleth neu arbenigol mewn dogfennau, adroddiadau gohebiaeth ac erthyglau, ac ati.</li> </ul>	<p><b>Gallaf:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ysgrifennu llythyrau ar unrhyw bwnc</li> <li>• Ysgrifennu nodiadau llawn / cywir o gyfarfodydd tra'n parhau i ddilyn trafodaethau a chymryd rhan ynddynt</li> <li>• Ysgrifennu adroddiadau / dogfennau yn hyderus ond efallai y bydd angen eu gwirio am fân wallau o ran sillafu a gramadeg</li> </ul>